

AGRÁRMINISZTÉRIUM

Az invaziosfajok.hu honlap aktualitásai

Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos értekezlet

Budapest

2024. december 10.

Diószegi-Jelinek Laura

AGRÁRMINISZTÉRIUM, TERMÉSZETMEGŐRZÉSI FŐOSZTÁLY

Podcast az inváziós fajokról és terjedésük következményeiről

Kategória: Ismeretterjesztés
2024. április 26.

Mississippi tarajosteknős - új „kivadult” házikedvenc előfordulása a Közép-tiszai Tájvédelmi Körzetben

Kategória: Ismeretterjesztés
2024. szeptember 12.

Szerző: Nagy Gábor
A Természetvédelmi Örszolgálat munkatársai a Tisza folyó ökológiai állapotának vizsgálatkor a folyóban élő hüllők fajok – esetünkben a teknősök - előfordulásait is figyelemmel kísérik. Ez év nyarán új faj került a vadon előforduló élőlények sorába.

Ismerd meg!

Kezeld okosan!

Előzd meg!

Légy szabályos!

- > Mit lehet tenni a kertben?
- > Mit lehet tenni a lakásban?

Gazdálkodóknak

Inváziós fajokkal küzdő, termőföldeken gazdálkodó öbösőknak gyűjött tartalmak.

Iskolásoknak

Általános és középiskolások korosztályának szülő tartalmak, valamint oktatási segédanyagok.

Érdeklődőknek

Külfelutazóknak, hobbi kertészeknek szülő és más általános témájú tartalmak.

Bambusz, csészárfa és a többiek... Ültessünk inkább...

A ház körül kertekben, városi parkokban mindig népszerűek voltak az idegen tájakról származó, gyakr...

Mississippi tarajost...

Idén is felvette a k...

Összes megtekintés

Inváziós fajok

Az alábbi oldalon az Európai Unió területén, valamint a hazánkban előforduló idegenhonos inváziós fajokkal ismerkedhetnek meg.

Részletek

Visszaszorítás

Feltűnés alatt...

Részletek

Programok

Jelenleg nincs közegező program, esemény.

Részletek

Kedvtelésből tartott állatok és növények

Hasznos tudnivalók dísznövényeinket és kedvenc kislátainkat illetően. Mit tehetünk kiszabadulásuk megakadályozása érdekében?

Részletek

Mit tettem én?

Az alábbi oldalon lehetőséget kívánunk biztosítani, hogy mindenki bemutathassa az általa felfedezett inváziós fajok előfordulását.

Részletek

Határozólapok

Idegenhonos inváziós fajok terjedési útvonalai

DE EN

Főoldal Hírek Sajtókapcsolat Dokumentumok Oldaltérkép

Jemeri meg! ^ Kezeld okosan! v Előzd meg! v Légy szabályos! v

- > Inváziós fajok
- > Terjedési útvonalak
- > Kiadványok
- > Szakirodalom

ISMERD MEG AZ ÖZÖNFAJOKAT!

IDEGENHONOS INVÁZIÓS FAJOK HATÁROZÓLAPJA

www.termeszetvedelem.hu/idegenhonos-invazios-fajok
www.invaziosfajok.hu

PETTYES SZARVAS

Tudományos neve

Axis axis Erxleben, 1777

Elterjedése, behurcolás módjai

Őshonos az indiai szubkontinensen, megtalálható Bangladesben, Butánban, Indiában, Nepálban és Sri Lankán. A világ számos országába betelepítették, él Észak- és Dél-Amerikában, Ázsia nyugati részén, Oroszországban, Dél-Afrikában és Ausztráliában (korábban Új-Zélandon is előfordult, de onnan sikeresen kiirtották). Európában egyedül Horvátországban van önfenntartó állománya (Brijuni és Dugi Otok szigetén), de történelmi adatai ismertek Csehországból, Franciaországból, Írországból és Szlovéniából. Európába a 18. század végén és a 19. század elején több hullámban telepítették be vadászati célból. Jelenleg vadaskertekből, állatkertekből és állattartóktól elsőköt példányokkal, illetve a szomszédos országokból való terjedéssel kell számolni.

Élőhelye

Eredeti élőhelyén trópusi és szubtrópusi éghajlaton él, a fás-füves élőhelyeket kedveli. Előnyben részesíti a vizek mellett lévő, cserjékkel tarkított száraz és nedves lombhullató erdőket. Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy tökéletesen alkalmazkodik más éghajlatokhoz és élőhelyekhez, könnyen hozzászokik az emberi jelenléthez. Hosszan tartó nagy és vastag hótakaró azonban erősen limitálja elterjedési területét.

Életmódja, táplálkozása

Nappal és éjszaka egyaránt aktív. Különösen a nyári melegben hajnalban, kora reggel, valamint késő délutántól estig táplálkozik, a hőséget árnyékos helyen vészeli át. Jellemzően erdőkből váltanak ki táplálkozni a füves területekre. Kisebb-nagyobb csordákban él, melyeket egy idősebb nőstény vezet. Ennek a nősténynek az előző évi és az azévi fiataljai, valamint egyéb nőstények is a csordában maradnak, ugyanakkor a bikák az üzedési időszakon kívül csak időszakosan csatlakoznak hozzájuk. Jellemzően kisebb, laza hordákban él, de megfigyeltek 100 egyedből álló csapatot is. Fő táplálékát fűvek és lágyszárú növények képezik, de eszik gyümölcsöket, bogycs növényeket is.

Szaporodása

Párási időszaka nem korlátozódik az év egy bizonyos szakára, gyakorlatilag egész évben szaporodhat. Évente akár kétszer is ellhet. A vemhesség 7-7,5 hónap. A nőstények a borjakat rejtekhelyeken hagyják és csak szoptatni keresik fel őket. A borjak alig egy hét után követik anyjukat, aki a csordához vezeti őket. Élettartama a természetben 5-10 év, de fogásban akár 22 évig is élhet.

Hatása az őshonos élővilágra, gazdasági és humán-egészségügyi hatásai

A biológiai sokféleséget illetően jelentős negatív hatással lehet a növényzetre (pl. a kéreg lehántásával, az aljnövényzet feltúrásával), valamint közvetetten negatívan hathat az állatvilágra és az ökoszisztéma természetes folyamataira. Gazdaságilag jelentős károkat képes okozni a kertekben, a gyümölcsösökben és a szőlőültetvényekben, de az erdőtelepítéseket is hátráltatja. Táplálék kompetitora az őshonos kérődzőknek, de negatívan hathat a mezőgazdasági terményekre is. Nem mellékesen betegségek terjesztője, illetve megnövekszik a gépjárművek szarvasokkal való elütésének kockázata.

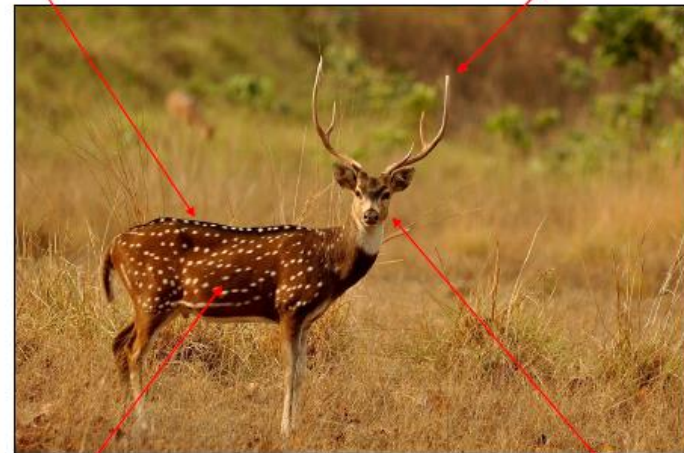

Leírása, határozóbélyegei

Könnyen felismerhető faj. Testhossza 140-150, farokhossza 20-30, marmagassága pedig 100 centiméter. Testtömege 75-100 kilogramm. Méretben a dámszarvas és a gímszarvas között helyezkedik el, a hímek nagyobbak a nőstényeknél. Csak a hímek viselnek agancsokat. Nem képez lapátokat, így agancsa elsősorban a gímszarvaséhoz hasonló, de gyengébb és nincs koronaképzése. Szőrzetének alapszíneze sárgásbarnától vörösesbarnáig terjed, rajta gyöngyösorszerűen fehér pettyek helyezkednek el. Ehhez járul hozzá egy sötét, fekete hátszj. Feltűnőek a nagy, sötét szemek és a hosszú szempillák. Fejének finom, majdnem törékeny felépítése az Axis nem képviselőjének trópusi eredetére utal.

Fekete hátszj.

Agancsa a gím- és dámszarvas között áll.

Testet beborító fehér pettyek.

Viszonylag kis méretű fej.

Irodalom

- Brundu et al. 2022: An introduction to the invasive alien species of Union concern
- <https://circabc.europa.eu>
- <https://en.wikipedia.org/wiki/Chital>

Fényképek forrása: <https://en.wikipedia.org/wiki/Chital>

Dokumentumok

Idegenhonos inváziós fajok tudásbázisa

Főoldal Hírek Sajtókapcsolat **Dokumentumok** Oldaltérkép

DE EN

Dokumentumok

Dokumentumok > Dokumentumok

↑ ..

 ias-hatarozolapok-63eb86e118f2a	http://www.invaziosfajok.hu/hu/download/1/92fb0c6d1758261f10dc
 celex-32022r1203-hu-txt-63dcda166ea54	http://www.invaziosfajok.hu/hu/download/1/c2626d850c80ea07e7f
 1143-2014-eu-fajlista-2023-63cfd56bcf861	http://www.invaziosfajok.hu/hu/download/1/fa3a3c407f82377f55c1f

Szakirodalom

Idegenhonos inváziós fajok tudásbázisa

DE EN

[Pontok](#) – [Földalra](#) [Hírek](#) [Sajtókapcsolat](#) [Dokumentumok](#) [Oldaltérkép](#)

Típus: Broszúra

Kulcsszavak: állatjólét, biológiai invázió, idegenhonos inváziós állatfajok, idegenhonos inváziós fajok, kezelési útmutató

Ismerd meg! ▾

- > Inváziós fajok
- > Kiadványok
- > Terjedési útvonalak
- > Szakirodalom

Kezeld okosan! >

Előzd meg! >

Légy szabályos! >

> Smith, K. G. et al. (2022): Az uniós jegyzéken szereplő gerinces idegenhonos inváziós fajok kezelése, beleértve az állatjóléti szempontokat – Kezelési kézikönyv

Típus: könyv

Kulcsszavak: állatjólét, biológiai invázió, idegenhonos inváziós állatfajok, idegenhonos inváziós fajok, kezelési útmutató

> Smith, K. G. et al. (2022): Kezelési kézikönyv melléklete a kezelési intézkedésekről

Típus: könyv

Kulcsszavak: állatjólét, biológiai invázió, idegenhonos inváziós állatfajok, idegenhonos inváziós fajok, kezelési útmutató

> Smith, K. G. et al. (2022): Kezelési kézikönyv melléklete a regionális szempontokkal

Típus: könyv

Kulcsszavak: állatjólét, biológiai invázió, idegenhonos inváziós állatfajok, idegenhonos inváziós fajok, kezelési útmutató

> Az európai uniós jegyzéken szereplő növény- és állatfajok határozólapjai

Típus: pdf

Kulcsszavak: határozólap, idegenhonos inváziós állatfajok, idegenhonos inváziós fajok, idegenhonos inváziós növényfajok, özönnövények

> Haraszthy L. (szerk.) (2023): Özönállatfajok Magyarországon. Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, Budapest

Típus: könyv

Kulcsszavak: biológiai invázió, idegenhonos inváziós állatfajok, idegenhonos inváziós fajok

Kezelési útmutatók

Kezelési útmutatók

Ismerd meg! >

Kezeld okosan! v

> Esettanulmányok

> Kezelési útmutatók

Előzd meg! >

Légy szabályos! >

Fekete törpeharcsa (*Ameiurus melas*) kezelési lehetőségei

[Részletek megtekintése >](#)

Nyestkutya (*Nyctereutes procyonoides*) kezelési lehetőségei

[Részletek megtekintése >](#)

Bíbor nebáncsvirág (*Impatiens glandulifera*) kezelési lehetőségei

[Részletek megtekintése >](#)

Gyakran ismételt kérdések

Ismerd meg! >

Kezeld okosan! >

Előzd meg! >

Légy szabályos! v

- > **Gyakran ismételt kérdések**
- > Engedélyezés
- > EU szabályozás
- > Hazai szabályozás

Gyakran ismételt kérdések

Hová adhatom le a megunt kisállatomat?

Magyarországon 2015. január 1-én lépett hatályba az az Európai Unió jogszabály (Rendelet), amely az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről szól. A Rendelettel kapcsolódó végrehajtási rendelet jegyzéke tartalmazza az Európai Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajokat. Erre a listára egyelőre 47 állatfaj került fel, a jegyzéken szereplő fajokra minden tagállamnak szigorú intézkedéseket kell hoznia és alkalmaznia. A Rendelet a szigorú természetvédelmi szempontok mellett azt is előírja, hogy az uniós jegyzéken szereplő idegenhonos inváziós fajokhoz tartozó, kedvtelésből tartott állatokat nem kereskedelmi céllal tartó tulajdonosok számára engedélyezni kell, hogy ezeket az állatokat természetes életük végéig megtarthassák. Ehhez szükséges azonban néhány feltételt teljesíteni.

Feltétel, hogy az állatokat már az uniós jegyzékbe való felvételüket megelőzően is tartották tulajdonosaik. Ez a dátum a végrehajtási jegyzéktől függően többféle lehet, melyről az egyes állatfajok esetében ezen a [linken](#) lehet tájékozódni. Másik feltétel, hogy az állatokat zártan kell tartani, és minden megfelelő intézkedést meg kell tenni annak érdekében, hogy ne szaporodhassanak és ne szabadulhassanak ki. Ezen feltételek teljesülése esetén az érintett állattartóknak lehetősége van egy erre rendszeresített nyomtatványon bejelenteni állataikat a természetvédelmi hatáskörben eljáró vármegyei kormányhivatalok felé. Az egyes elérhetőségeket alábbi menüpont alatt foglaltuk össze: [Légy szabályos! Engedélyezés](#). A bejelentett állatokról és a hozzájuk kapcsolódó adatokról a hatóság nyilvántartást vezet. Fontos, hogy amennyiben az állat elpusztul, azt is be kell jelenteni, ekkor törlik ugyanis a nyilvántartásból.

Az uniós jegyzéken szereplő 47 állatfaj a következő: háromszögletű örvényféreg, *Solenopsis geminata*, *Solenopsis invicta*, *Solenopsis richteri*, *Wasmannia auropunctata*, ázsiai lódarázs, cifrarák, északi cifrarák, *Faxonius rusticus*, *Fundulus heteroclitus*, jelzőrák, kaliforniai vörösrák, kínai gyapjasollósrák, virginiai márványrák, amúrgéb, *Channa argus*, csíkos tengeriharcsa, fekete törpeharcsa, *Gambusia holbrooki*, *Morone americana*, razbóra,

Idegenhonos inváziós fajok tudásbázisa

Engedélyezés

Amiért meg! >

Kioldás! >

Előzd meg! >

Légy szabályos! ▾

> Gyakran ismételt kérdések

> Engedélyezés

> EU szabályozás

> Hazai szabályozás

Az Európai Parlament és a Tanács 1143/2004/EU rendelete (2004. október 23.) az idegenhonos inváziós fajok bevezetéséről, behurcolásáról és terjedéséről megelőzéséről és kezeléséről (a továbbiakban Rendelet), 2005. évi január 2-án lépett hatályba. A Rendelet célja, hogy a tagállamok hatáskörükben tudjanak fellépni az inváziós fajok, nem őshonos állat- és növényfajok ellen. A Rendelettel kapcsolatos végrehajtási rendelet jegyzéke pedig tartalmazza az Európai Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajokat. Erre a listára egyelőre 30 növény és 30 állatfaj került fel, a jegyzéken szereplő fajokra minden tagállamnak szigorú intézkedéseket kell hoznia és alkalmaznia.

A Rendelet 7. cikke (körültekintő) értelmében tilos a **jegyzéken jelenleg szereplő fajok** Unió területére való behozatala, tartása, tenyésztése, szállítása, forgalmazása, felhasználása, kereskedése, szaporítása, nevelése, tenyésztése és környezetbe való kibocsátása. Különböző esetben és szigorú keretrendszer közötti tagállami hatáskörben maguk adható engedély bizonyos tevékenységekre:

- kutatás;
- ex situ megőrzés;
- gyógyászati termék előállítás/felhasználás.

Kutatási engedély esetében egy leíró vagy kísérleti tevékenységre adhat engedélyt a hatóság, amely szabályozott körülmények között végeznek új tudományos ismeretek szerzése vagy új termékek kifejlesztése céljából. Ide értendő az idegenhonos inváziós faj (inváziós tévedt jellemző) elterjedő genetikai jellemzők azonosítására, leltására és elköltöztetésére irányuló tevékenységek kezdeti szakaszai nem-inváziós fajokban történő

rmézesek élőhelyükön kívüli megőrzési megőrzési tevékenység, nem kereskedelmi célú kizárólag benuzártsággal rendelkező szerte tartás (igen szigorú feltételek és a zeti terület is.

ja, a társadalmi vagy gazdasági jellem, hogy meghatározott feltételek közt. Ehhez azonban az Európai Unió

s az idegenhonos inváziós fajok be- és kihozataláról szóló 2004. októberi információkat.

ak tartásához is engedély kell? khoz tartozó, kedvtelésből – tehát **új végéig megőrzésük, tulajdonos**

jelőben is tartották, megfelelő intézkedést annak érdekében kell.

s jeleznie kell ezt az illetékes ter- sejelentő felületen mag kell adnia n keresztül érhetők el:

Ez tehát azt jelenti, hogy uniós jegyzékre került házikedvencek tartásához is engedély kell?

Nem, az uniós jegyzékben szereplő idegenhonos inváziós fajokhoz tartozó, kedvtelésből – tehát nem kereskedelmi célból – tartott állatokat természetesen életük végéig megtarthatják tulajdonosaik, amennyiben teljesülnek a következő feltételek:

- az állatokat már az uniós jegyzékbe való felvételüket megelőzően is tartották,
- az állatokat zárt módon tartják, és meghoznak minden megfelelő intézkedést annak érdekében, hogy azok ne szaporodhassanak és ne szabadulhassanak ki.

Fontos, hogy ilyen esetben a tulajdonosnak minden esetben jeleznie kell ezt az illetékes természetvédelmi hatóság felé, azaz a hatóság által kialakított bejelentő felületen meg kell adnia a szükséges adatokat. A bejelentő felületek az alábbi linkeken keresztül érhetők el:

Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatal

Baranya Vármegyei Kormányhivatal

Békés Vármegyei Kormányhivatal

Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal

Csongrád-Csanád Vármegyei Kormányhivatal

- > Gyakran ismételt kérdések
- > Engedélyezés
- > EU szabályozás
- > Hazai szabályozás

EU szabályozás

Ismerd meg! >

Kezeld okosan! >

Előzd meg! >

Légy szabályos! v

- > Gyakran ismételt kérdések
- > Engedélyezés
- > EU szabályozás
- > Hazai szabályozás

EU szabályozás

Európai uniós szabályozás

Az Európai Unió rendelettel szabályozza az idegenhonos inváziós fajok elleni közös és egységes fellépést. Az Európai Parlament és a Tanács 2014. október 22-i **1143/2014/EU rendelete** az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről 2015. január 1-jén lépett hatályba, és minden tagállamban – így Magyarországon is – **közvetlenül hatályos és közvetlenül alkalmazandó**. Ez azt jelenti, hogy rendelkezései a jogalkalmazó szervek előtt kikényszeríthetőek, másrészt megszövegezése kellően konkrét ahhoz, hogy a jogalkalmazó egyedi ügyekben is alkalmazni tudja.

A Rendelet általános szemléletét és újszerűségét tekintve ki kell emelni, hogy a jogszabály a gazdasági szempontok elé helyezi a biológiai sokféleség védelmét. A szabályozás minden olyan fajra megfogalmaz általános rendelkezéseket, amelyek az adott életközösségekbe emberi közreműködéssel idegenként érkeznek és agresszívan terjednek. Előremutató módon elsősorban a megelőzésre fekteti a hangsúlyt, amelynek feltétele a korai észlelést támogató felügyeleti rendszer kialakítása. Ennek része az adatgyűjtés és monitorozás kiépítése, a tagállamok közti információcserére és tájékoztatásra vonatkozó szigorú előírások bevezetése, a hatósági ellenőrzések fejlesztése, az észlelést követő gyors kiírtási intézkedések elrendelése, valamint a terjedési útvonalak feltárása és azok kapcsán cselekvési tervek kidolgozása.

Az uniós rendelet hatálya

Fontos, hogy a Rendelet hatálya **minden idegenhonos inváziós fajra kiterjed**.

Az Európai Unió Bizottsága azonban elfogadott egy listát, mely az egész Unió számára veszélyt jelentő fajokat sorolja fel.

Az uniós számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok jegyzéke

A Rendelethez kapcsolódó végrehajtási rendelet jegyzéke tartalmazza az Európai Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajokat. Erre a listára egyelőre 41 növény és 47 állatfaj került fel, a jegyzéken szereplő fajokra minden tagállamnak szigorú intézkedéseket kell hoznia és alkalmaznia. Az Európai Bizottság 2016. július 13-án fogadta el az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti jegyzékének elfogadásáról szóló **2016/1141. végrehajtási rendeletét**, melyet a Bizottság (EU) **2017/1263 végrehajtási rendelete** 2017. július 12-én 12 fajjal bővített. A bővített lista 2017. augusztus 2-án lépett hatályba. A második körös bővítés 2019. augusztus 15-én lépett hatályba az EU újabb végrehajtási rendelete (Bizottság (EU) **2019/1262 végrehajtási rendelet**) mely további 17 fajjal bővíti az eddig elfogadott listát. A **Bizottság (EU) 2022/1203 végrehajtási rendeletének** 2022. július 12-ei hatályba lépésével pedig megtörtént az Európai Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok jegyzékének harmadik bővítése – 22 fajjal –, így a listán szereplő fajok száma 66-ról 88-ra emelkedett.

[Idegenhonos inváziós fajok jegyzéke.](#)

Továbblépési lehetőségek

- Terjedési útvonalak kezelési lehetőségei.
- Esettanulmányok.
- Előzd meg!
- Gyakran ismételt kérdések.
- Gazdálkodóknak / Iskolásoknak /
Érdeklődőknek

Köszönöm a figyelmet!

